

Karijoki

TARKASTUSLAUTAKUNNAN

ARVIOINTIKERTOMUS
2023

SISÄLLYSLUETTELO:

1.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2023	3
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	3
1.2.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat.....	3
1.3.	Arvioinnin toteuttaminen.....	3
2.	TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS.....	4
2.1.	Talousarvion toteutuminen tilikaudella	4
2.2.	Kuntakonserni	5
2.3.	Yhteenveto taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.....	5
3.	Toiminnallisten tavoitteiden arviointi.....	6
3.1.	Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta	8
4.	VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN JÄLKISEURANTA	8
5.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	8

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2023

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Karijoen kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat kunnanvaltuutettuja. Valtuusto on valinnut kokouksessaan 23.8.2021 toimikaudekseen 2021-2025 tarkastuslautakunnan, joka toimii seuraavassa kokoonpanossa.

Varsinainen jäsen

Jari Malm, pj
Anniina Saaranluoma, vpj
Tarja Hautaviita

Henkilökohtainen varajäsen

Petri Ahola
Kirsi Jönkkäri
Mirka Nukarinen

Kunnanvaltuusto valitsi 6.6.2022 Karijoen kunnan vuosien 2022-2025 ja option vuosille 2026-2027 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö Oy SK-Reviisorit Ab:n. Vastuullisena tilintarkastajana arviointikaudella 2023 on toiminut JHT, HT Ilari Karhu. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisesta ja keskeisistä havainnoista sekä toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä.

1.3. Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta kokoontui arviointikauden aikana yhteensä kuusi kertaa. Tarkastuslautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon sekä kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja tarkasteluun sekä viranhaltijoiden haastatteluihin. Tarkastuslautakunnan kuultavina on olleet kunnanjohtaja, rehtori, sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen johtaja, tekninen johtaja ja Karijoen Lämpö Oy:n toimitusjohtaja.

Tarkastuslautakunnan kauden 2023 ensimmäinen kokous oli 5.12.2023, siellä kuultiin ja merkittiin tiedoksi tilintarkastajan työsuunnitelman vuodelle 2023 ja hyväksyttiin arviointisuunnitelma. Kokouksessa 30.1.2024 käytiin läpi kunnanhallituksen vastine arviointikertomuksen 2022 havaintojen johdosta ja kuultiin sivistysjohtaja Söderlundin ja rehtori Ari Honkasen ajankohtaiskatsaus. Kokouksessa 20.2.2024 lautakunta kuuli teknisen johtajan Matti Hakolan katsauksen teknisen toimen ja Karijoen Lämpö Oy:n asioista.

Kokouksessa 19.3.2024 kuultiin kunnanjohtajaa ja käytiin myös läpi Kiinteistö Oy Hannunradin asioita.

Vuodelle 2023 asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi perustuu pääasiassa kunnanhallituksen laatimaan tilinpäätöskirjaan, lautakunnan kuulemisiin sekä lautakunnan jäsenten havaintoihin heille toimitettujen toimielinten pöytäkirjojen perusteella.

Arvioinnin toteuttamisessa ja arviointikertomuksen laadinnassa on huomioitu tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet, kuten lautakuntien jäsenyydet/varajäsenyydet.

2. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS

2.1. Talousarvion toteutuminen tilikaudella

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 473 910 euroa. Tulos alitti hivenen talousarvion, sillä vuoden 2023 muutetussakin talousarviossa tuloksen arvioitiin olevan 498 202 euroa ylijäämäinen. Muutettuun talousarvioon verrattuna tulos toteutui 24 292 euroa heikompana. Käyttötalouden toimintatuotot olivat 1,229 milj. euroa (ulkoiset+sisäiset) ja ne ylittivät talousarvion 28 257 eurolla. Toimintakulut olivat 4,239 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Karijoen kunnan tuloveroprosentti oli vuonna 2023 9,8 %. Verotulot ja valtionosuudet olivat yhteensä 3,83 milj. euroa. Verotulot ylittivät talousarvion arvioidusta 132 187 euroa ja valtionosuudet ylittivät talousarvion 4 552 eurolla.

Vuosikateen muodostuminen

Tilikauden vuosikate (tulos ennen poistoja) toteutui 0,801 milj. euroa positiivisena: tilikauden tulot riittivät kattamaan tilikauden kulut.

Toimintakulut ylittivät arvioidun 147 592 eurolla, talousarvion toteuman ollen näin 103,6 prosenttia. Henkilöstökuluissa toteuma oli 106,6 %. Palveluiden ostot ylittivät tilikaudella ennakoidun toteuman ollessa 104,2 %. Ostojen toteuma tilikaudella oli 108,1 %. Ostot olivat kuitenkin viime vuotta 68 000 euroa pienemmät.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat 1,229 milj. euroa, kun talousarviossa ja sen muutoksissa summaksi arvioitiin 1,201 milj. euroa, toteutuma 102,4 prosenttia. Toimintatuotot ylittivät talousarviossa arvioidun noin 28 000 eurolla, mutta olivat 12,7 prosenttia matalammat kuin edellisenä vuonna.

Investointien toteutuminen

Vuoden 2023 muutetussa talousarviossa investointeihin oli varattu yhteensä 616 900 euroa.

Lopulliset investointimenot olivat 500 117 euroa. Merkittävimpiä investointeja olivat vesilaitoksen uudis- ja perusparannuskohteet, koulun käytävien korjaaminen ja paloaseman remontti.

Lainakannan muutokset

Karijoen kunnan pitkäaikaisia lainoja ei lisätty tilikaudella, mutta niitä lyhennettiin 0,2 milj. eurolla. Kunnan lainakanta oli tilikauden lopussa 1,192 milj. euroa.

2.2. Kuntakonserni

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä. Konserninohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.12.2019 § 11 ja se on tullut voimaan 1.1.2020.

Konsernin tilikauden vuosikate oli 0,966 milj. euroa (0,806 vuonna 2022) ja tilikauden poistot 0,388 milj. euroa. Tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen tilikauden tulos oli 0,520 milj. euroa ylijäämäinen.

Myös konsernin rahoitusasema parani huomattavasti tilikaudella. Kun kertynyttä ylijäämää konsernitaseessa oli vuonna 2022 2,784 milj. euroa, vuoden 2023 päätteeksi ylijäämää oli 3,273 milj. euroa. Kuntakonsernin omavaraisuusaste oli 74,58 prosenttia. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 54,12 prosenttia.

Lautakunta pitää tärkeänä, että konsernijohto seuraa tytäryhteisöjen toimielinten toimintaa ja ohjaa jatkossakin yhteisöjä noudattamaan voimassa olevaa sääntelyä. Lautakunta suosittelee harkittavaksi yhtiökokousedustajien vuosittaista evästämistä konsernijohtoon toimintaohjein.

2.3. Yhteenveto taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Talousarviossa 2023 asetettiin seuraavat strategiset tavoitteet vuodelle 2023:

- tuloveroprosentti 9,86 prosenttia, joka vastaa edellisten vuosien tasoa vähennettynä hyvinvointialueille siirtyvällä vero-osuudella
- investoinneissa keskitytään kustannusten nousun ennaltaehkäisyyn ja olemassa olevan infran ylläpitoon. Investoinnit toteutetaan investointisuunnitelman mukaisesti
- menot sopeutetaan tulokehitykseen
- talouden tasapainottamista jatketaan huomioiden sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa ja sen tuomat kehittämistarpeet
- Kaikessa toiminnassa pyritään väestönmuutos huomioiden älykkääseen sopeutumiseen.
- Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisvastuun poistuessa keskitytään kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Kuntaa koskevat strategiset taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella olennaisin osin. Kunnan rahoitustilanne parani vuoden aikana. Tuloveroprosentti oli 9,8 %, joka vastaa edellisten vuosien tasoa vähennettynä hyvinvointialueille siirtyvällä veroosuudella Investoinnit toteutettiin investointisuunnitelman mukaisesti.

Kertynyttä ylijäämää on taseessa tilikauden 2022 päätteeksi 4 milj. euroa, kun sitä vuotta aiemmin oli 3,53 milj. euroa. Kunnan rahavarojen määrä 31.12.2023 oli 2,415 milj. euroa.

Kunnan toimintakulut olivat raportointivuonna -4,239 milj. euroa, talousarviossa ja sen muutoksissa niiden arvioitiin olevan -4,091 milj. euroa, toteutuma 103,6 prosenttia. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakulut laskivat 59,4 prosenttia eli -6,198 milj. euroa. Laskun syynä on sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Talouden tasapainottamisen voidaan nähdä onnistuneen tilikaudella tavoitteiden mukaisesti.

Talousarvion toimintamenot ylittyivät 268 948 eurolla suurimpien ylitysten tapahtuessa seuraavilla tulosalueilla: kiinteistöt 93 867 euroa, varhaiskasvatus 38 786 euroa ja teknisen hallinto 41 928 euroa.

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan talouden positiiviseen kehitykseen vaikuttivat kunnan omien tasapainottamistoimien lisäksi verotuloihin ja valtionosuuksiin sisältyneet viimeiset ns. ”vero- ja valtionosuushännät” edellisiltä tilikausilta. Tarkastuslautakunta painottaa edelleen huomion kiinnittämistä talouden tasapainoon myös jatkossa.

3. Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Tilikauden aikaisten tavoitteiden toteutumista on arvoitu tilinpäätöksessä laajasti. Alle on valittu arvioitavaksi kunnan perustehtävän kannalta olennaisimmat toiminnalliset tavoitteet. Kunnan tehtävänä on kuntalain 1 § mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointi ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Yleinen hallinto

Yleisen hallinnon strategisena tavoitteena on lisätä päätöksenteon avoimuutta ja kuntalaisten osallistamista sekä huolehtia talouden pysymisestä tasapainoisena. Kunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 5 kertaa ja käsitteli 42 asiaa. Vuonna 2023 kunnanhallitus kokoontui 17 kertaa ja käsitteli 150 asiaa, joiden toimeenpanosta vastasi kunnanhallitus. Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksissa asioita, joille sille on kuntalain 14 § osoitettu päätösvalta. Yleishallinnon toimintakate oli tilikaudella -247 550 euroa, mikä ylitti tilikauden talousarvioraamin 19 971 eurolla.

Elinkeinotoiminnan kehittäminen

Vuoden 2023 tavoitteena oli edistää pysyvien työpaikkojen syntymistä kuntaan ja kehittää elinkeinoelämän valmiuksia. Karijoen kunnalla on Isojoen kunnan kanssa yhteinen yritys- ja elinvoimakoordinaattori. Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan vuonna 2023

Karijoella perustettiin kaksi (2) uutta yritystä. Purkautuneita / lopettaneita yrityksiä oli myös kaksi (2).

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnan väestöpohjasta nousevat palvelutarpeet kartoitetaan perusteellisesti ja sen pohjalta laaditaan suunnitelma elinkeinojen kehittämiseksi. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kunnan näkyvyyden kehittämistä.

Peruskoulut ja yhteiset koulut

Peruskoulujen tavoitteena oli antaa opetus suunnitelman mukaista opetusta sekä kohdentaa käytettävissä olevat resurssit siten, että opetus säilyy tasokkaana, tasa-arvoisena, turvallisena ja ilmapiiristä tulee oppimista tukeva sekä edistää lapsen/nuoren kasvua sekä vastuun ottamista omasta elämästään. Perusopetuksen tilikauden toimintakate oli -661 414 euroa, joka alitti talousarvioraamin 28 392 eurolla. Karijoen koulussa oli vuoden 2023 kevätlukukaudella 62 oppilasta ja syyslukukaudella 2023 oppilaita oli 65.

Yhteisten koulujen tavoitteena on taata mahdollisuudet selviytyä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Yhteisten koulujen tilikauden tulos oli -350 596, joka lähes täsmää talousarvio raamiin.

Tarkastuslautakunta pitää onnistumisena pätevien opettajien löytämistä avoimiin vakansseihin.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen erityistavoitteet vuodelle 2023 liittyivät piha-alueen ja sähköisten palveluiden kehittämiseen. Varhaiskasvatuksen tilikauden toimintakate oli -742 176 euroa, joka lähes täsmää talousarvio raamiin.

Kirjasto ja kulttuuri

Omatoimikirjasto jatkoi edelleen toimintaa ja uusia käyttäjiä rekisteröityi 45 kpl. Kirjaston toimintakate oli tilikaudella -106 210 euroa, joka alitti talousarvioraamin 11 951 eurolla. Kulttuuritoimen toimintakate oli -26 534 euroa, joka alitti talousarvioraamin 169 eurolla.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikatoimen tavoitteena tukea ja edistää kaikkien ikäryhmien hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä. Vuonna 2023 järjestettiin erilaisia kuntokampanjoita, joihin osallistui hyvin ihmisiä. Lisäksi paikallisia liikuntajärjestöjä tuettiin 4 800 eurolla. Vuodelle 2023 Karijoen kunta sai yhdessä Isojoen kunnan kanssa aluehallintoviraston hankeavustuksen, jota haettiin liikunnanohjaajan palkkaamiseen. Liikunnanohjaajan työn painopiste määriteltiin elintapaohjaukseen työikäisille. Tämän lisäksi työhön sisältyi

kokonaisvaltaisesti koko väestön liikuttamista, mikä vastaa hyvinvointisuunnitelmassa olevaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistavoitteeseen.

Tekninen toimi ja rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista. Vuonna 2023 lupia myönnettiin 27 kpl, mikä vastaa vuoden 2021 tasoa. Huippuvuoden 2022 lukema oli 44 kpl. Lautakunta valvoo lisäksi yksityistielain ja -asetuksen toteutumista. Lautakunta jakaa vuosittain tiekunnille kunnossapitoavustusta talousarvioon varatusta määrärahasta. Rakennusvalvonnan toimintakate oli tilikaudella -54 372 euroa, joka ylitti talousarvioraamin 8 834 eurolla.

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisen toimen tehtäväalueella on toimintavuonna 2023 tapahtunut edistymistä ja aktivoitumista monilla tärkeillä osa-alueilla.

3.1. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnallisten tavoitteiden voidaan havaita pääosin toteutuneen. Vuonna 2023 merkittävänä teemana oli hyvinvointialueen aloitus 1.1.2023. Karijoen kunnan osalta sote-palvelujen ja pelastuslaitoksen järjestämiskuluja siirtyi 1.1.2023 pois kunnalta noin 6 milj. euron euron arvosta.

4. VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN JÄLKISEURANTA

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuoden 2021 ja 2022 arviointikertomuksissaan huomiota sisäisen valvonnan ohjeen päivittämistarpeeseen. Kunnanvaltuusto on 18.3.2024 hyväksynyt päivitetyn sisäisen valvonnan ohjeen. Vuoden 2022 arviointikertomuksessaan lautakunta kiinnitti huomiota talousarviomuutosten käsittelyyn ja tytäryhtiöiden ohjaamiseen. Vuonna 2023 talousarviomuutokset on tuotu jo tilikauden aikana valtuuston päätettäväksi, mikäli tarvetta on ilmennyt.

5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tilinpäätöksen ylijäämä on 473.909,57 euroa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan oma toiminta on pääosin järjestetty taloudellisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Positiiviseen tulokseen vaikuttivat tilikaudella mm. poikkeuksellisen suuret verotulot ja positiivisesti kehittyneet avustustulot. Kunnan rahoitusaseman turvaamiseksi on kuitenkin tehtävä talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä myös seuraavalla tilikaudella.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisäateisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2023 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää

kunnanhallitukselta selvityksen arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin, niin että ne voidaan käsitellä valtuuston syyskauden kokouksessa.

Karijoella 23.4.2024

Jari Malm
puheenjohtaja

Anniina Saaranluoma
varapuheenjohtaja

Tarja Hautaviita
jäsen